

پنج عامل مؤثر بر وضعیت بازار انرژی در سال ۱۴۰۵ بررسی شد

چشم انداز تابستانی صنعت برق

در دوره مدیریت بار سال ۱۴۰۴ که از اردیبهشت تا پایان شهریور ادامه داشت، برق آزاد و برق سبز در بورس انرژی به طور متوسط در محدوده ۶۴۰۰ تومان به ازای هر کیلووات ساعت معامله می شد. این عدد مبنای مناسبی برای مقایسه است، اما طی یک سال گذشته متغیرهای اقتصادی به گونه ای تغییر کرده اند که استفاده مستقیم از آن می تواند گمراه کننده باشد. در زمان معاملات سال گذشته، نرخ ارز آزاد عمدتاً در محدوده ۸۵ تا ۹۵ هزار تومان قرار داشت، در حالی که اکنون به حدود ۱۷۴ هزار تومان رسیده است. بخش مهمی از هزینه های صنعت برق، از تجهیزات و قطعات گرفته تا تعمیرات، سرمایه گذاری و بخشی از هزینه های عملیاتی، به طور مستقیم یا غیرمستقیم از نرخ ارز تأثیر می پذیرد. اگر قیمت میانگین برق سال گذشته متناسب با تغییرات نرخ ارز تعدیل شود، رقمی در حدود ۱۱۸۰۰ تومان به دست می آید.

در مقابل، برخی فعالان صنعت برق معتقدند معیار مناسب تر، شاخص های داخلی این صنعت است. یکی از این شاخص ها نرخ خرید تضمینی برق یا ECA است که از ۹۹۸ تومان در سال ۱۴۰۴ به ۱۴۴۲ تومان در سال ۱۴۰۵ رسیده است. بر مبنای این شاخص، قیمت تعدیل شده برق سال

واقعی برق دارد؛ دوم، وضعیت عرضه برق مطمئن که با ورود منابع جدید و افزایش حجم و تنوع برق قابل اتکا، ساختار بازار را تغییر داده است؛ سوم، رفتار تقاضا و مصرف صنایع انرژی بر که به دلیل کاهش نسبی نیاز، محدودیت در ظرفیت خودتأمین و ابهام در بازارهای صادراتی، فشار بر شبکه را تعدیل کرده است؛ چهارم، تأثیر بارش ها و وضعیت منابع آبی که امکان بهره برداری بهتر از نیروگاه های برق آبی و کاهش فشار بر نیروگاه های حرارتی را فراهم می کند و پنجم، پیشرفت ناقص خودتأمینی صنایع که با تأخیر در سرمایه گذاری مستقیم صنایع انرژی بر، همچنان وابستگی به شبکه سراسری و فشار بر بازار آزاد را حفظ کرده است. مجموع این عوامل تعیین می کنند که تابستان امسال چگونه میان هزینه های تولید، توان شبکه و نیاز صنایع تعادل برقرار خواهد شد و بازار برق نسبت به سال گذشته با شرایط متفاوت و پیچیده تری مواجه خواهد بود.

◀ لزوم بازنگری قیمت برق

برای ارزیابی وضعیت بازار برق در سال جاری، مقایسه با قیمت های سال گذشته ضروری است، اما این مقایسه بدون در نظر گرفتن تغییرات اقتصادی می تواند تصویری ناقص ارائه دهد.

بازار برق ایران در آستانه تابستان ۱۴۰۵ با شرایطی متفاوت از سال گذشته روبه روست. ظرفیت عرضه برق مطمئن نسبت به سال قبل افزایش یافته و منابع جدیدی مانند نیروگاه های تجدیدپذیر، مولدهای کوچک، بخشی از برق اتمی و وارداتی به بازار اضافه شده اند، در حالی که هزینه های تولید برق رشد کرده و همچنان بر رفتار عرضه کنندگان اثر می گذارد. هم زمان، عواملی مانند بهبود وضعیت نیروگاه های برق آبی، توسعه بخشی از ظرفیت های تجدیدپذیر و کاهش نسبی فشار مصرف در ماه های ابتدایی سال، شرایط شبکه را نسبت به تابستان گذشته تغییر داده اند. با این حال، صنایع انرژی بر از جمله فولاد، سیمان، پتروشیمی و معدن، تأمین برق پایدار را یکی از مهمترین دغدغه های خود می دانند. مهمترین پرسش فعالان بازار نه صرفاً میزان برق موجود، بلکه چگونگی شکل گیری قیمت ها و ایجاد تعادل میان منافع تولیدکنندگان برق و نیاز مصرف کنندگان صنعتی است.

تابستان ۱۴۰۵ تحت تأثیر پنج عامل اصلی شکل خواهد گرفت: نخست، بازنگری قیمت ها که با تغییرات نرخ ارز و افزایش هزینه های تولید، نقش تعیین کننده ای در کشف ارزش